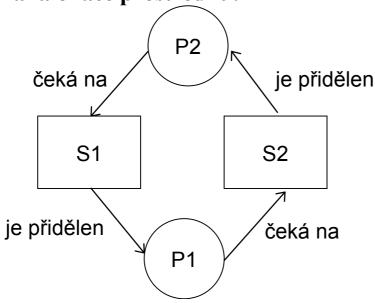
10. Přidělování prostředků a uváznutí

Uváznutí - čekání na událost, která nemůže nastat díky čekání

Příklad:

```
P1: lock(S1); P2: lock(S2); lock(S2);
```

Graf alokace prostředků:

Kdy nastává uváznutí?

- 1. Zamykání semaforů, zámků, souborů, záznamů viz výše
- 2. Přidělování paměti, V/V bufferů

```
P1: request(M); P2: request(M); request(M);
```

Pokud zbývají 2 jednotky prostředku M, mohou se přidělit po jedné P1 a P2 a žádný proces nemůže být dokončen

3. Zasílání zpráv

```
P1: P2: P3: receive(p3); receive(p1); receive(p2); send(p1); send(p2); send(p3); Stačí dva procesy, ale většinou více.
```

Kdy nastává uváznutí?

- 1. Přidělený prostředek může používat pouze jeden proces.
- 2. Proces, který má přidělené prostředky, se při alokaci dalších nevzdá přidělených prostředků, uvolní je až po ukončení.
- 3. Proces získává prostředky sekvenčně, oddělenými alokacemi.
- 4. Prostředek nemůže být preemptivně odebrán, proces uvolňuje prostředky explicitně.

Problém uváznutí:

- 1. **Detekce** jak zjistit, které procesy v paralelním systému uvázly? (Stačí cyklus?)
- 2. **Zotavení** jak se nejlépe dostat z uváznutí?
- 3. **Prevence** jak se vyhnout uváznutí (stačí jiná posloupnost alokací?)

Dijkstra (1965), R.C.Holt (1971)

Model systému:

P_i procesy

R_i prostředky

C_i kapacita prostředku R_i

Přechody stavů systému:

- 1. požadavek (request)
- 2. přidělení (allocation)
- 3. uvolnění (release)

Typy prostředků:

SR - opakovaně použitelné - serially reusable

CR - jednorázově použitelné - consumable resources

Stav systému

- Stav systému reprezentuje stav alokace prostředků v systému.
- Stav systému je měněn procesy při požadavku, získání nebo uvolnění prostředku.
- Pokud není proces v daném stavu systému blokovaný (čeká na přidělení), může potenciálně změnit stav systému.

Def.:

Systém: (σ, π, S_0)

Stavy systému: $\sigma = \{ S_0, S_1, S_2, ... \}$

Akce procesů: $\pi = \{p_1, p_2, ...\}$

Počáteční stav: S₀ (všechny prostředky volné)

Změny stavu: $p_i: \sigma \to \sigma^N, p_i(S_x) = \{S_i\}, S_i \in \sigma$

proces P_i může změnit stav systému S_x (žádostí, přidělením, uvolněním) na některý stav z množiny stavů $\{S_i\}$

 P_i může změnit stav S na stav T (p_i) : $S \xrightarrow{i} T$

Systém může přejít ze stavu S do T: $S \xrightarrow{*} T$

 $S \xrightarrow{*} T \Leftrightarrow S = T \vee \exists p_i, S \xrightarrow{i} T \vee \exists p_i, S \xrightarrow{i} W \wedge W \xrightarrow{*} T$

Příklad:

$$\sigma = \{S, T, U, V\}$$

$$\pi = \{p_1, p_2\}$$

$$p_1(S) = \{T, U\}$$

$$p_1(T) = \phi$$

$$p_1(U) = \{V\}$$

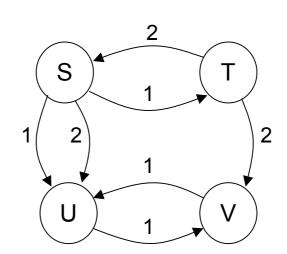
$$p_1(V) = \{U\}$$

$$p_2(S) = \{U\}$$

$$p_2(T) = \{S, V\}$$

$$p_2(U) = \phi$$

$$p_2(V) = \phi$$

Def.: Proces P_i je blokován v daném stavu S, pokud nemůže žádným způsobem změnit stav systému (způsobit přechod z S):

$$\not\exists T, S \xrightarrow{i} T$$

Def.: Proces P_i uváznul v daném stavu S, pokud je blokován ve stavu S a bez ohledu na následující změny stavu systému zůstává stále blokovaný:

$$\forall T, S \xrightarrow{*} T$$
, P_i je blokovaný v T

Příklad:

proces P₁ je blokovaný ve stavu T proces P₂ je uváznutý ve stavech U a V

Def.: Stav S je stavem uváznutí, pokud existuje proces P_i uváznutý ve stavu S.

Princip prevence uváznutí: omezení přechodů mezi stavy systémů tak, aby všechny dostupné stavy nebyly stavem uváznutí.

Def.: Stav S je bezpečný, pokud $\forall T, S \xrightarrow{*} T$, T není stavem uváznutí.

Problém: ke konstrukci grafu stavu systémů je nutno znát množinu přechodů = akce požadavek, přidělení a uvolnění, což je dopředu neznámé. Pro detekci uváznutí (resp. vyhnutí se) je nutný jiný mechanismus.

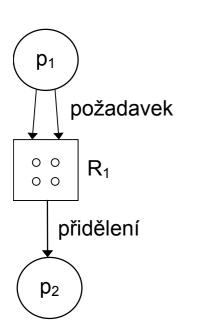
SR prostředky (opakovaně použitelné)

Další vlastnosti:

- 1. Prostředek se skládá z konstantního počtu stejných jednotek
- 2. Jednotka prostředku je buď volná nebo přidělená
- 3. Proces může uvolnit jednotku, pokud ji má přidělenu

Graf alokace SR prostředků (Resource Allocation Graph) = 1 uzel grafu stavů systému

alokace SR prostředků

orientovaný bipartitní multigraf (N, E, σ) $N = \pi \cup \rho$, $\pi \cap \rho = \phi$ množina uzlů $\pi = \{p_1,...,p_n\}$ procesy $\rho = \{R_1,...,R_m\}$ prostředky $E = \{e_1,...,e_k\}$ množina hran $\sigma: E \rightarrow N \times N$, incidence grafu $\sigma(e) = (a,b), a \in \pi \wedge b \in \rho \vee E \ a \in \rho \wedge b \in \pi$ požadavek přidělení Změny stavu systému = změny v grafu

C_i kapacita prostředku R_i

r_i počet volných jednotek prostředku R_i

Omezení přechodů:

$$\sum_{i \in \pi} \left| (R_j, p_i) \right| \le C_j, \forall j \in \rho$$

O1: Prostředek může být přidělen do max. kapacity

O2: Proces nesmí žádat o více než je kapacita prostředku

$$|(R_j, p_i)| + |(p_i, R_j)| \le C_j, \forall j \in \rho, \forall i \in \pi$$

Změny stavu grafu:

1. Požadavek

Pokud proces p_i nemá žádné požadavky, pak může žádat k jednotek prostředku R_i (při splnění O1, O2).

$$\begin{split} E' &= E \cup F, \qquad |F| = k \\ \sigma' &= \sigma \cup \sigma_f, \qquad \sigma_f(e_i) = (p_i, \, R_i), \, \forall \, e_i \in F \end{split}$$

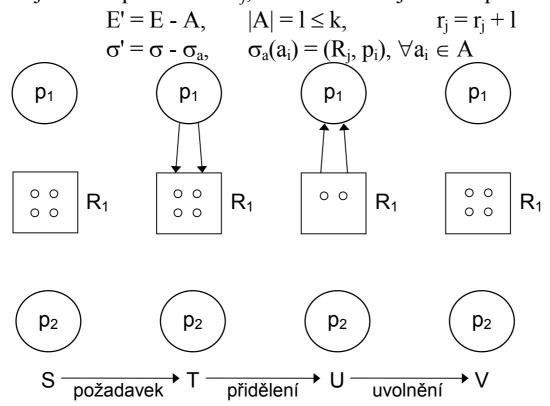
2. Přidělení

Pokud má proces p_i požadavek na k jednotek prostředku R_j a požadavek je uspokojitelný:

$$\begin{aligned} \left| (p_i, R_j) \right| + \sum_{k=1,n} \left| (R_j, p_k) \right| &\leq C_j \\ \text{požadavek} \quad \text{přidělení} \\ E' = E \cup A - F, \quad |A| = |F| = k, \quad r_j = r_j - k \\ \sigma' = \sigma \cup \sigma_a - \sigma_f, \quad \sigma_a(a_i) = (R_j, p_i), \ \forall a_i \in A \\ \sigma_f(e_i) = (p_i, R_j), \ \forall e_i \in F \end{aligned}$$

3. Uvolnění

Pokud nemá proces p_i žádný požadavek a má přiděleno k jednotek prostředku R_i , může uvolnit l jednotek prostředku:

1. Detekce uváznutí

Je třeba detekovat, zda některý proces může pokračovat a převést systém do jiného stavu (požadavkem, přidělením, uvolněním).

Proces p_i je **zablokován**, pokud nemůže provést žádnou operaci - nastává v případě, že p_i má neuspokojitelné požadavky, tj.

$$\exists j, |(p_i, R_j)| + \sum_{k} |(R_j, p_k)| > C_j$$

Protože požadavek nemůže být uspokojen, nemůže p_i generovat další požadavek, ani uvolnit prostředky.

Redukce grafu alokace prostředků nezablokovaným procesem p_i, který není izolovaný (má požadavky nebo prostředky) = odstranění všech hran vedoucích z/do p_i. Reprezentuje přidělení všech požadovaných prostředků, dokončení procesu a uvolnění všech přidělených prostředků tomuto procesu (neřešíme případné budoucí požadavky tohoto procesu na další prostředky, ty se budou řešit až vzniknou = jiný stav systému).

Neredukovatelný graf - nelze jej redukovat žádným procesem.

Úplně redukovatelný graf - existuje sekvence redukcí, která odstraní všechny hrany grafu.

Věta: Všechny sekvence redukcí grafu alokace SR prostředků vedou ke stejnému neredukovatelnému grafu.

Význam: není nutno testovat různé sekvence redukcí - když nalezneme jednu, která generuje neprázdný (prázdný) graf, ostatní jsou ekvivalentní.

Věta: Paralelní systém je ve stavu uváznutí právě tehdy, když graf alokace prostředků v tomto stavu není úplně redukovatelný.

Algoritmus detekce:

- 1. Opakovaný průchod seznamem procesů a postupné redukce. Při každé úspěšné redukci je třeba průchod opakovat. Složitost: O(m.n²)
- 2. Pomocná informace w_i počet prostředků, na které čeká p_i $L := \{p_i|w_i = 0\};$ for all p in L do begin
   for all R_j , $|(R_j,p)| > 0$ do begin
    $r_j := r_j + |(R_j,p)|;$ for all p_i , $0 < |(p_i,R_j)| \le r_j$ do begin
    $w_i := w_i 1;$ if $w_i = 0$ then $L := L \cup \{p_i\};$ end end; if $L \ne \{p_1,...,p_n\}$ then DEADLOCK;

Složitost: O(m.n)

Další výsledky:

Věta: Nutnou podmínkou uváznutí je cyklus v grafu alokace SR prostředků. (Pokud graf neobsahuje cyklus, nemůže nastat uváznutí, opačně to ale neplatí)

Speciální případy systémů:

a) Systém s okamžitým přidělením

Pokud je požadavek uspokojitelný, je při požadavku realizováno okamžitě přidělení. V grafu alokace SR prostředků pak zůstávají pouze neuspokojitelné požadavky.

Věta: V systému s okamžitým přidělováním je "knot" v grafu alokace SR prostředků postačující podmínka pro uváznutí.

Knot = silná komponenta, ze které nevede žádná hrana ven, ale pouze dovnitř. Silná komponenta grafu je maximální silně souvislý podgraf.

b) Systém s prostředky kapacity 1

Věta: V systému s jednotkovými prostředky je nutnou a zároveň postačující podmínkou uváznutí cyklus v grafu alokace.

c) Systém s jednotkovými požadavky

Proces může žádat jedním požadavkem pouze jeden prostředek.

Věta: Systém s jednotkovými požadavky je ve stavu uváznutí právě tehdy, když graf alokace prostředků po uspokojení všech neblokovaných požadavků (g.usp.p) obsahuje knot.

Algoritmus detekce knotu:

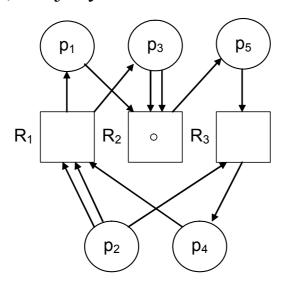
```
S := \{i \mid i \text{ je listem}\}; list = uzel, ze kterého nevedou hrany for all i in S do
    for all j, existuje hrana (j, i) do
        if not j in S then S := S \cup \{j\};
    end;
end;
knot := \neg(S=N);
```

Příklad:

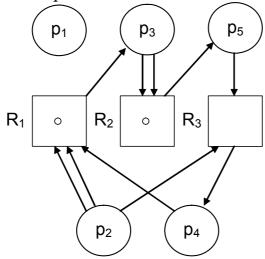
Systém se nachází v tomto stavu alokace SR prostředků:

•	alokováno			požadavky			počáteční kapacita		
	R1	R2	R3	R1	R2	R3	R1	R2	R3
P1	1	0	0	0	1	0	2	2	1
P2	0	0	0	2	0	1			
P3	1	0	0	0	2	0			
P4	0	0	1	1	0	0			
P5	0	1	0	0	0	1			

Zakreslete graf alokace prostředků reprezentující tento stav a určete, zda je systém ve stavu uváznutí (graf obsahuje cyklus).

Graf alokace prosředků v daném stavu

Redukce procesem P1, atd.

2. Zotavení z uváznutí

- Násilné ukončení některého uváznutého procesu
- Odebrání přidělených prostředků

Výběr procesu:

- 1. priorita procesu
- 2. cena znovuprovedení
- 3. typ procesu (systémový, uživatelský, apod.)

Cílem je vybrat proces s nejnižší cenou, ukončit jej a uvolnit tím prostředky. Graf alokace je tím redukován a celé se to opakuje až do té doby, dokud není úplně redukovatelný.

Algoritmus minimální ceny: hledá minimální podmnožinu ukončovaných procesů, která odstraní uváznutí a má nejnižší cenu.

Složitost: O(n!), pro n=m

Pro speciální případy je realizovatelný - systém s jednotkovými požadavky, systém s okamžitou alokací, stačí zrušit knot = najít v něm proces, jehož zrušení má nejnižší cenu.

Složitost: $O((n+m)^2)$

Odebrání prostředků:

přímé odebrání – proces musí čekat na přidělení, čekání je ukončeno se stavem "prostředky byly odebrány" **nepřímé odebrání** – návrat k předchozímu známému stavu (rollback na checkpoint)

3. Prevence

Prevence spočívá ve vyhnutí se stavům uváznutí = omezení přechodů na přechody, které jsou bezpečné.

Metody:

- 1. Povolit sdílené použití prostředků (spooling) porušení podmínky výlučného používání
- 2. Přidělit prostředky jen jednomu procesu (silně omezující) nemůže vzniknout cyklus v grafu alokace prostředků
- 3. Přidělovat vždy všechny požadované prostředky najednou jedním požadavkem (zbytečné blokování prostředků, které nejsou využity po celý běh procesu) dtto
- 4. Vzdání se přidělených prostředků při požadavku na další (aplikovatelné u zámků v databázích, ale ne u prostředků typu tiskárna) dtto
- 5. Podmíněný požadavek na prostředek pokud již nějaké prostředky proces vlastní, požadavek na další je realizován pouze pokud je prostředek volný, jinak končí signalizací neúspěšnosti (neblokuje a nečeká) proces musí vrátit prostředky a pak zkusit znovu
- 6. Žádat prostředky vždy ve vzrůstajícím pořadí očíslovaných tříd prostředků (nejpoužívanější metoda, nemůže vzniknout cyklus, **locking order**)

Příklad:

Pořadí S1, S2.

P1:
 lock(S1)

nyní může provést lock(S2);

mani nesmí provést lock(S1)

= má nižší pořadí než

prostředek, který má přidělen

7. Bankéřův algoritmus - systém s maximálními požadavky (Dijkstra – 1965)

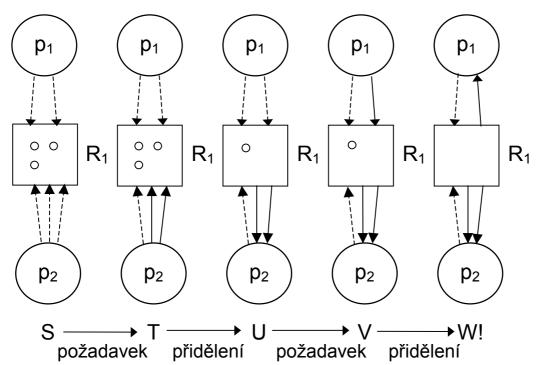
Deklarace maximálních požadavků na prostředky - c_{ij} pro p_i (maximální čerpání z účtu v měně, finanční prostředky v různých měnách = prostředky s kapacitou, cílem je uspokojit požadavky klientů a nezbankrotovat)

Omezení přechodů:

O3: přidělené + požadované jednotky nesmí překročit deklarované maximum:

$$|(p_i, R_j)| + |(R_j, p_i)| \le c_{ij} \le C_j, \forall j \in \rho, \forall i \in \pi$$

Graf alokace prostředků je zakreslován včetně hran maximálních požadavků:

Stav W není stavem uváznutí, ale pokud by p₁ nebo p₂ požádal o další jednotku (což může), došlo by k uváznutí. Přidělení R₁ pro p₁ nesmí být uskutečněno, dokud se nějaké jednotky nevrátí. Požadavek a přidělení pro p₂ může být uskutečněno.

Princip algoritmu: Povolit pouze takové přidělení, po kterém existuje alespoň jedna posloupnost uspokojení maximálních požadavků všech procesů.

Úplná redukovatelnost grafu maximálních požadavků - je třeba odstranit všechny hrany, včetně hran reprezentujících zatím nerealizované požadavky. Problém – je třeba testovat všechny postupy, složitost $O(m.n^2)$.

Věta: Pokud je systém v bezpečném stavu a není povoleno **přidělení** prostředku, jehož výsledkem je graf, který není úplně redukovatelný, pak jsou všechny stavy systému bezpečné a nemůže nastat uváznutí.

Kontinuální detekce - pokud je systém v bezpečném stavu, pak je graf úplně redukovatelný po přidělení požadovaných prostředků procesu p_i právě tehdy, když je možná redukce procesem p_i.

Význam: Přidělení může být realizováno, pokud je *počet* volných jednotek prostředku $R_j >= maximální počet$ o kolik může ještě požádat proces p_i .

Algoritmus detekce bezpečného stavu:

alloc[i, j] = Prostředek R_j je přidělen procesu P_i

- 1. kopie *alloc* do *newalloc*
- 2. pokud je *newalloc*[i, j] rovno 0 pro všechny i,j, je stav bezpečný
- 3. pro všechny prostředky $avail[j] = C_i newalloc[*, j]$
- 4. vyhledat P_i , pro který platí c_{ij} $newalloc[i, j] \le avail[j]$ pro všechny prostředky $1 \le j \le m$
- 5. pokud takový neexistuje, stav není bezpečný
- 6. nastavit *newalloc*[i, *] na 0 (uvolnění všech prostředků P_i).

7. skok na krok 2

Příklad:

Stav bez neuspokojených požadavků:

	přidě	eleno -	alloc	max. (c _{ij})			může žádat		
	$\mathbf{R}_0$	$\mathbf{R}_1$	$\mathbf{R}_2$	$\mathbf{R}_0$	$\mathbf{R}_1$	$\mathbf{R}_2$	$\mathbf{R}_0$	$\mathbf{R}_1$	$\mathbf{R}_2$
$\mathbf{P_0}$	0	1	0	7	5	3	7	4	3
$\mathbf{P_1}$	2	0	0	3	2	2	1	2	2
$\mathbf{P_2}$	3	0	2	9	0	2	6	0	0
P_3	2	1	1	2	2	2	0	1	1
$\mathbf{P_4}$	0	0	2	4	3	3	4	3	1
	přiděleno			kapacita			volno (avail)		
prostř.	7	2	5	10	5	7	3	3	2

- 1. Je stav bezpečný? **Návod:** nalézt řádek, na kterém je volno větší než může žádat = maximální požadavek uspokojen, tento proces odstranit, uvolnit všechny prostředky, které měl, zvýšit o tento počet volno a to celé opakovat. Pokud nezůstane nic, nalezli jsme cestu.
- 2. Lze uspokojit požadavek P1 na (1, 0, 2)?
- 3. Lze uspokojit požadavek P4 na (3, 3, 0)?
- 4. Lze uspokojit požadavek P0 na (0, 2, 0)?

Prostředky s kapacitou 1

Věta: Všechny stavy jsou bezpečné právě tehdy, když neorientovaný graf maximálních požadavků neobsahuje neorientovaný cyklus.

Příklad:

5 filozofů: Vidličku lze přidělit vždy, pokud není poslední zbývající. Pokud je poslední, může být přidělena pouze filozofovi, který už jednu vidličku má. (pozor - neřeší stárnutí)

CR prostředky (jednorázově použitelné)

- počet dostupných jednotek prostředků se mění přidělováním (konzumace) a uvolňováním (produkce)
- počet jednotek není omezen
- zasílání zpráv, signály

1. Neomezený systém

Stav systému se mění při: požadavku, přidělení a uvolnění

Věta: Systém uváznul právě tehdy, když jsou všechny procesy zablokované.

Pokud není některý proces zablokovaný, může uvolnit (vygenerovat) libovolný počet jednotek kteréhokoli prostředku a tím ostatní procesy odblokovat.

Věta: Žádný stav systému není bezpečný (nejde prevence). Nezablokované procesy mohou požádat postupně o více, než je k dispozici.

2. Systém se známými producenty

Graf alokace CR prostředků:

- orientovaný bipartitní multigraf (N, E, σ)
- množina hran E
- množina uzlů $N=\pi\cup\rho,\,\pi=\{p_1,...,p_n\},\,\rho=\{R_1,...,R_m\}$
- σ : $E \rightarrow N \times N$, $\sigma(e) = (a,b)$, $a \in \pi \land b \in \rho \lor a \in \rho \land b \in \pi$ $po\check{z}adavek \quad produkce$
- hrany produkce zůstávají v grafu trvale
- počet volných jednotek prostředku R_i: r_i

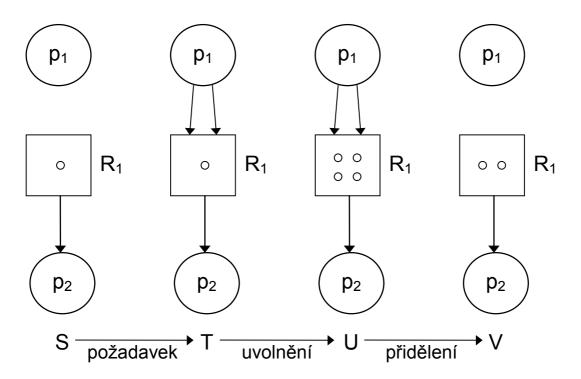
POS/2017

Pravidla pro přechody:

Požadavek - proces p_j , který nemá žádný požadavek, může požádat o konečný počet jednotek prostředku R_i ; výsledný graf je doplněn o hrany (p_j, R_i) dle počtu požadovaných jednotek.

Přidělení - požadavek procesu p_j na prostředek R_i může být uspokojen, pokud je $r_i \ge |(p_j, R_i)|$; ve výsledném grafu jsou zrušeny hrany (p_i, R_i) a $r_i = r_i - |(p_i, R_i)|$.

Uvolnění - proces p_j , který nemá žádný požadavek a je producentem prostředku R_i , může vyprodukovat konečný počet jednotek prostředku n; ve výsledném grafu je $r_i = r_i + n$.

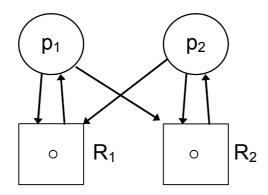

Redukce grafu: graf může být redukován procesem p_i , který není zablokovaný (nemá neuspokojitelný požadavek) a není izolovaný (má požadavek nebo je producentem).

- 1. Uspokojení požadavků p_i zrušením všech hran (p_i, R_j) a odpovídajícím snížením r_i
- 2. Pro všechny R_j , pro které je p_i producentem, nastavit dostatečný počet jednotek na uspokojení všech požadavků = ω ($\forall i, \omega > i \wedge \omega + i = \omega i = \omega$)

Zatímco počet jednotek prostředku se při redukci SR grafu zvyšuje, u CR grafu se může uspokojováním (spotřebou) zmenšovat → pořadí redukcí je důležité! Věta o ekvivalenci různých sekvencí redukcí SR grafu zde neplatí. Stejně tak neplatí věta o ekvivalenci stavu uváznutí a neexistující úplné redukce grafu.

Příklad:

Graf není úplně redukovatelný (pro druhý proces nezbude žádná jednotka), přitom není stavem uváznutí (nejsou všechny procesy zablokované).

Věta: Proces p_i neuváznul ve stavu S právě tehdy, když existuje v tomto stavu S sekvence redukcí grafu alokace CR prostředků vedoucí ke stavu T, ve kterém není p_i zablokován (nemá neuspokojitelný požadavek v grafu CR prostředků).

Pro detekci stavu uváznutí je třeba detekovat uváznutí pro všechny zúčastněné procesy = pro každý zjistit, zda neuváznul. Nestačí tedy najít jednu sekvenci vedoucí na neredukovatelný graf, protože jiná sekvence redukcí může vést na úplně redukovatelný graf - O(n!). Pokud existuje aspoň jedna cesta úplné redukce grafu, systém není ve stavu uváznutí.

SR prostředky - uváznutí nastává pouze při požadavku, CR prostředky - uváznutí může nastat při požadavku i přidělení.

Věta: Žádný stav systému není bezpečný (nejde prevence).

Věta: Nutnou podmínkou uváznutí je cyklus v grafu alokace CR

prostředků (stejně jako u SR).

Systém s okamžitým přidělováním

Věta: Pokud jsou všechny uspokojitelné požadavky okamžitě realizovány (v systému jsou pouze blokované požadavky), je knot v grafu alokace CR postačující podmínkou uváznutí.

Systém s jednotkovými požadavky

Věta: Systém uváznul právě tehdy, když graf alokace CR prostředků, který neobsahuje žádné uspokojitelné požadavky (g.usp.p) obsahuje knot (jako SR).

Pokud jsou v grafu uspokojitelné požadavky, tak je nejprve odstraníme jejich uspokojením (odebereme hrany a jednotky prostředků).

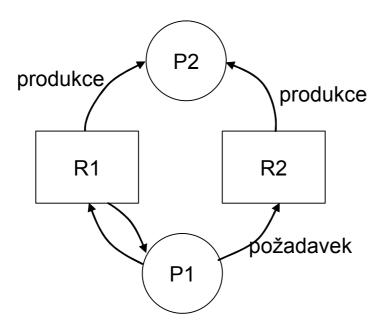
Zotavení: zrušení zablokovaného procesu, pokud možno ne producenta nějaké prostředku - zaslání chybových zpráv.

Prevence: nelze

3. Systém se známými producenty a konzumenty

Pro každý prostředek je definována množina konzumentů a producentů. V tomto systému lze sestrojit algoritmus prevence.

Graf blokovaných požadavků (claim-limited) = graf CR prostředků, kde všichni konzumenti mají požadavek na právě jednu jednotku prostředku a všechny prostředky jsou prázdné.

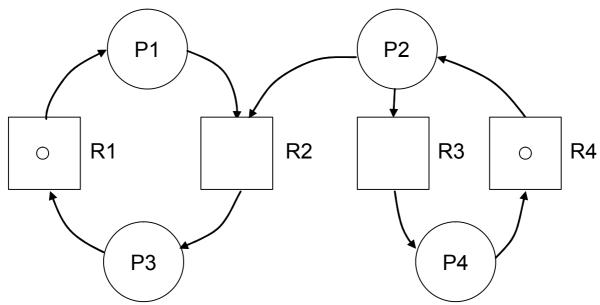
Věta: Všechny stavy systému jsou bezpečné, pokud je graf blokovaných požadavků úplně redukovatelný.

Věta: Na pořadí redukcí nezáleží, každá sekvence vede ke stejnému neredukovatelnému grafu.

Aplikace: viz SR systémy, obdobný význam cyklu v grafu (nutná podmínka uváznutí, vyhnutím se cyklu lze vyhnout se uváznutí).

Důsledek: systém není bezpečný, pokud neexistuje alespoň jeden proces, který nepožaduje (nekonzumuje) žádné prostředky.

Příklad:

- 1. Které procesy jsou zablokované?
- 2. Je tento stav stavem uváznutí?
- 3. Obsahuje graf knot? Lze použít detekci knotu pro detekci uváznutí (co bychom museli s grafem udělat, viz g.usp.p)?

Shrnutí

	podmínky neuváznutí	podmínky uváznutí
SR prostředky	redukovatelný graf	$knot\ g.usp.p =>$
	<=> nenastalo	uváznutí
	uváznutí	uváznutí => cyklus
CR prostředky	redukovatelný graf =>	$knot\ g.usp.p =>$
	nenastalo uváznutí	uváznutí
		uváznutí => cyklus
CR claim-lim.	redukovatelný graf	
	<=> nenastalo	
	uváznutí	
jednotkové		$knot\ g.usp.p <=>$
požadavky		uváznutí
SR 1prostředky		cyklus <=> uváznutí